

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETESI ÁRA: Felévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

Nyomozásaink és feljelentéseink a védelem szolgálatában.

Írta: Virágh László csendőrszázados.

A csendőrség a bevezetett bűnügyi nyomozásokról, — akár saját kezdeményezésre, akár bírói, vagy közigazgatási felhívásra, vagy megkeresésre indítatik meg az, jelentésekkel, tényvázlatokkal, értesítésekkel számol be az illetékes bíróság-, vagy megkereső hatóságnak. Ezen feljelentések képezik a legtöbb esetben kiinduló pontját azon bírói eljárásnak, melynek végcélja bűnügyekben az igazság szolgáltatása.

A csendőrség részéről tárgyilagosan tett feljelentés, mely a szakértelemmel és sikeresen bevezetett nyomozás eredményét összegezi, mintegy előfeltétele annak, hogy a bírói eljárás gyorsan befejezhető legyen s a bűnös méltó büntetését minél hamarabb elvehesse, viszont egy kevésbé sikeres nyomozás, vagy egy bár jól sikerült nyomozásunk nem kellő alaposítással, vagy szakértelemmel való összegezése egy jelentésben, vagy tényvázlatban sok akadályt gördít a bírói eljárás elé s hátrahatja az igazságszolgáltatás gyors menetét.

Mindenesetre az alaposan és helyes mederben folytatott nyomozásnak tárgyalása a jelentésben sokkal könnyebb, mint egy hiányos nyomozásé, de sok függ attól is, hogy az, a ki a feljelentést, tényvázlatot szerkeszti, tisztában van-e a nyomozó hatóságok, közegek, a vádhatóság, a védelem és a szoroson vett bíróság rendeltetésével és céljaival, mert ha ezzel tisztában van, úgy az igazság érvényesülését, amazoknak keze alá dolgozván, könnyen elősegítheti s az azoknak szükséges mozzanatokot mint lényegeseket a feljelentésbe, tényvázlatba felveszi, illetve részletezi, a nem okvetlen szükséges mozzanatokot pedig, melyek az ügy előbbrevitelére alkalmatlanok, elhagyja, mi által a szoros tárgyalosság érvényesülvén, egy teljesen bűi képét adja a szóban forgó bűnesetnek, melyben a bírói eljárás folyamatba teendő. Ellen esetben pedig a feljelentést szerkesztő igen sokszor részletezbe bocsátkozik, fölösleges mozzanatokot tárgyal a feljelentésben, tényvázlatban, a lényegesekkel összekavarván, maga is alig tud kibontakozni feladata megoldásából s a bíróságot, illetve vádhatóságot sem tájékoztatja kellőleg a nyomozás eredményéről, miből azután folyik a

sok hiábavaló írásbeliség, pótnyomozás, póteljelentés stb.

Ezért nem lesz felesleges, ha egy kis időre elmélkedünk a fölött, hogy milyenek legyenek feljelentéseink, tényvázlataink s milyen felfogás irányítsa a feljelentést szerkesztő nyomozó közeget.

Egyszer már volt alkalmunk fejtegetni, hogy a törvények miként bozotnak, miként és mi által válnak jogerőssé s hogyan jutnak érvényre a közhatóság útján a közlakosság között.

Itt most kizárólag a büntető törvényekről lévén szó, csak azt emeljük ki, hogy a büntető törvények végcélja nem a büntetés, hanem a már elkövetett bűncselekmények igazságos megtorlása azzal a célzattal, hogy a jogrenden esett sérelem helyreálltassék s a törvénysértést elkövető egyén megjavítottassék, a visszaeséstől visszatartassék, másoknak pedig intelmül szolgáljanak a megtorló intézkedések a büntetendő cselekmények elkövetésétől való tartózkodásra.

A bűnvádi eljárást szabályozó törvény azzal, hogy a súlyosabb büntetendő cselekmények fölötti igazmondást (verdict), laikus tehát jogilag nem képzett, de feddhetlen előéletű állampolgárok egyeni megítélésére bizza, teljesen a humanizmus jegyébe terelte a büntető igazságszolgáltatást és ezzel együtt a nyomozást is.

A régebbi törvények érvényessége idejében is az állam érdekeit a közzivádló képviselte s ma is ő képviseli. Az ő teendője ma is, hogy a bármi uton-módon tudomására jutott büntetett vagy vétség esetében lépéseket tegyen, hogy a tettes, vagy a terhelt ellen vád emeltesék a célból, hogy ő a szak-, vagy esküdtbíró elé állítatván, bevádoltassék s a bíróság a felderített tényálladékhoz képest marasztaló, vagy felmentő ítéletet hozhasson, a jogrenden esett sérelem helyreálltassék, a tettes ismeretlensége esetében pedig az mindaddig üldöztessek, míg nem kézrekerül, avagy a törvény szerint üldözhetősége megszűnik.

A védelemnek a régebbinél nagyobb befolyást biztosít a jelenlegi bűnvádi eljárásról szóló törvény, nyilván azért, hogy a régebbi törvénnyel szemben az annak érvényessége idején létező egyenlőtlenség kiküszöböltessek.

Ugyanis úgy a közzivádló, mint a szak-ítélkező bíró csak az lehet és lehetett, a ki az ehhez megkívánt minősítést megszerezte, tehát képesítésénél fogva a törvényekben kifejezésre jutó czéllal és jogelvekkel tisztában

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg Reményi legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjaztatul. Kívétel a világ minden részére nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

van, velük szemben áll a vádlott, vagy terhelt, a ki a legtöbb esetben nincs tisztában a törvényekkel s nem ismeri azon előnyöket sem, melyeket oltalomként a törvény az ő érdekében részére biztosít.

Az ezáltal kifejezésre jutó egyenlőtlenség megszüntetése és ellensúlyozására van rendelve, illetőleg megengedve a védelem jogilag képesített egyének által, kiknek módjában áll a törvény keretén belül a vádlottat, vagy terbeltet megóvni attól, hogy a nyomozás, vizsgálat biányossága, vagy a vád szigora mellett kipubattassanak és érvényre jussanak olyan körülmények, melyek egy szigorú, vagy tán túlszigorú, esetleg igazságtalan ítélet létrejöttét megakadályozzák.

Ezek szerint a vád képviselője arra igyekszik, hogy mindazon érvek, bizonyítékok, melyek a bűnösség mellett szólnak a szak-, esküdtbírák elé tárassanak, a védő pedig, ha erre elegendő alap volna, oda igyekszik, hogy érvekkel győzze meg a bíróságot, hogy a terhelt, vagy vádlott a kérdésben forgó hüncselekményt el nem követte, vagy mert elegendő bizonyíték nincs a tettességre, közrehaszon, hogy az elmarasztalás mellőztessék s ezáltal kizárassék annak lehetőségé, hogy valaki ártatlanul elítéltesék, ha pedig a tettesség kétségtelen, mindazon enyhítő körülmények vétessenek mérlegelés alá, melyek a törvényszabta büntetés milyenségének tartamának csökkentésére, enyhítésére befolyással bírhatnak.

Igaz ugyan, hogy a bűnösség vagy nem bűnösség laikus bírák ítélőképességétől van függővé téve s gyakran megesik az, hogy a 12 esküdtbíró között egy sincs a ki jogi képesítéssel bírna, de ne feledjük, hogy a fő tárgyalásokat szakbíró vezeti, a ki örködik azon, hogy a törvény céljai kellőleg érvényesüljenek s magát az ítéletet, mely a büntető törvénykönyv §-ain kell hogy nyugodjék, szakbírák hozzák meg.

Ezen modern, a humanizmus jegyében mozgó igazságszolgáltatási rendszert azonban a korszellem még tovább igyekszik vinni, még pedig abban az irányban, hogy a büntetethez nem csak a teljes beszámíthatatlanság, de a beszámíthatóság mérve szerint állapíttassék meg és a beszámíthatatlanság jelenlegi határai is kiterjesztessenek s a javításra szolgáló enyhébb, de remélhetőleg célravezető eszközök használtassanak fel a törvényben kifejezésre jutó cél elérésére. Egy igen jelentékeny akció van már nálunk is folyamatban, mely a minősített lopás egyes eseteiben a törvény szigorúságát enyhíteni célozza és igen közeli megvalósulás előtt áll, hogy a nem visszae ő bűnösök egyes cselekmények esetében csak feltételeken fognak elítéltetni, azaz ítéletileg pl. szabadságvesztésre ítéltetnek, de a büntetés csak akkor lesz végrebajtandó, ha az elítélt bizonyos idő alatt újból bűnbe esik.

Több államban pedig igen erős áramlat keletkezett már a halálbüntetés eltörlésének keresztülvitele végett, nyilván azon alapon, hogy a halálbüntetés igen elrettentő hatással lehet a közlakosságra, hogy egy súlyos

természetü hüncselekménytől tartózkodjék, de az azt már elkövetett egyénre nézve, — mert a halállal minden további ténykedése megszűnik, — a javítás lehetősége is megszűnik, pedig a törvény nyilvánvaló célja úgy a közre, mint az egyénre javítólag is hatni.

Ha a csendőr mint nyomozó közeg ezekkel tisztában van, tisztában lesz avval is, hogy neki is a humanizmust kell érvényre juttatni a nyomozásaiban.

Ezt pedig nem akként kell értelmezni, hogy szabad volna valami törvényteleniséget eltitkolnia, feljelentés nélkül hagynia, hanem a mellett, hogy az ismervek szerint x vagy y cselekménynek minősülő tettet igyekszik mielőbb a közvádó tudomására hozni, a tettes, vagy tetteseket kinyomozni és a tettességét igazoló bizonyítékokkal az igazságszolgáltatás kezébe adni, igyekszik azon mentő és enyhítő körülményeket is kipuhatólni, melyek a tettesre váró hüntetés szigorát enyhíthetik. Neki mint embernek kell ilyenkor átéreznie a gyanúsított, vagy tettes helyzetét s módot kell nyújtania arra, hogy az kellőképp védekezessen, vagy ha ő maga erre képtelen nem volna, oly körülmények deríttessenek napfényre, melyek a tettes vagy gyanúsított tudtán kívül őt befolyásolhatták abban, hogy a kérdésben forgó büntetendő cselekményt elkövesse. Számtalan esetben látbatja a nyomozó, hogy különösen a visszaeső tettes a rosszra irányuló ösztöntől bajtva ismétli meg törvénybe ütköző cselekedeteit, vagy hogy bizonyos bajlaktól üzetve szinte önuralom hijján ismétli azokat.

Lényeges befolyással van a cselekedet megítélésénél az is, hogy a büntettes cselekményét milyen indítók folytán követte el, milyen mértékben volt beszámítható, nem forgott-e fenn valamilyen kényszer, a mely miatt a bűnözést elkerülnie módjában nem állott, vagy nem forog-e fenn pl. terbeltség elődei részéről stb., a mi a beszámíthatóságot kizárja vagy korlátozza.

A nyomozó közeg sehoggy sem lenne képes beleilleszkedni a mai modern bűnvádi eljárásunk keretébe s nem is lenne képes célját szolgálai, ha kizárólag csak a vád erősségét és szigorítását célzó körülmények kipubattolására szoritkoznak, mert ezzel járna, hogy teljesen figyelmen kívül hagyná az indító okot, a tettes cselekményét befolyásoló kényszert s ezáltal lehetetlenné tenné, vagy megnehezítené a védelem érvényesülését.

A csendőrnek mint nyomozó közegnek, ha nem is mint elméletileg, vagy tudományosan képzett lélektani megfigyelőnek, de a gyakorlati életben szerzett tapasztalatok folytán gyakorlati pszicháternek kell lennie. Lélektani jelenségekből is lehet, sőt kell is következtetéseket vonnia s mikor oly lélektani jelenségekre bukkan, melyek a terhelt, vagy tettes lelkiállapotát, akár a tett elkövetése előtt, akár aközben befolyásolhatta, azokat figyelmen kívül hagynia nem szabad, sőt fel kell használnia, hogy azok akár a vád, akár a védelem céljaira a bíróság elébe tárassanak és az igazságos ítélethezatalt elősegítsék.

A legjobb órák,

legszolidabb órák, egyszerűtől a legdrágábig, egy készpénz, mint részlettízetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művészeti Szekelen.
Javitások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

A német császár megérkezése a ponzingi állomáson.

A német tojedelmek Bécsben.

Például a törvény a 12—14 éves korban a büntet-
betőséget annak feltételébe köti, hogy a terhelt (tettes)
a cselekmény felismerésére elegendő szellemi képessé-
gel bír-e vagy sem? Ha a nyomozó közeg azt észleli,
hogy a tettes 14 éves kora daczára hátramaradott, kor-
látolt gondolkodású, korával járó ítélőképességgel nem
rendelkezik, pubatolja ki, hogy ennek oka miben rejlik?
Szülei nem-e alkoholisták, nem érte-e a tettest valami
oly sérülés, mely az agy fejlődésének hátramaradott-
ságát idézte elő, iskolái vagy bási nevelése nem volt-e
merőben elhanyagolva stb. s ezen észleletét juttassa
kifejezésre is, mert nem volna emberséges dolog ezen
körülményeket tudva elhallgatni, hiszen belátbatjuk,
hogy egy ilyen hátramaradott gondolkodású egyénnek
olyan szigorú elítélését segitenők elő, a körülmények
elhallgatásával, mint a minőt a törvény az olyan egyé-
nekre kíván szabni, kik a cselekmény horderejének felis-
merésére elegendő belátással és képességgel rendelkeznek.

Vagy például: ha valaki ismételtén volna gyujtoga-
tásért terhelve s a nyomozás során semmi oly körülmény
nem volna felderítetű, mely a szándékos gyuj-
togatásnál indító ok szokott lenni. pl. haszonlesés,
bosszu stb., hiba volna, ha nem kutatnánk tovább azon
feltevés alapján, hogy a tettenért egyén pyromániában
szenvedhet s nem igyekeznénk ennek valószínűségét is
beszerzendő bizonyítékokkal igazolni. Bizonyíték lehet
a szülőtől való ilyenirányú terheltég, gyengeelméjűség
stb. Hiba volna itt is közre nem batni a bíróság figyel-
ménék felhívásával arra, hogy az ilyen egyén — mert
beteg — börtön helyett gyógyintézetbe jusson. Ugyanez
az eshetőség áll a kleptomaniakusokra is, ezek azonban
a ritkább esetek közé tartoznak. De vannak gyakrabban
ismétlődő és mégis rejtettebb esetek is.

Például gyakran megesik az, hogy valakit az éhség kény-
szerít arra, hogy lopjon és körülményei folytán restelli
ezt megvallani, elhallgatja. Hány eset van mikor valaki
éhező gyermekei éhségének csillapítása végett követi el
a lopást. A tett elkövetését beismeri, de az indító okot
elhallgatja.

(Vége köv.)

A bünesetek nyilvántartása és folyta- tólagos nyomozása.

Irta: Soltész Imre csendőrfőhadnagy.

A szolgálati utasítás 6. §-a a csendőrség két fontos
feladatára mutat rá; e feladatok egyike a präventiv,
megelőző szolgálat, a másik a már előfordult bünesetek
szabatos nyilvántartása és azoknak a lebetőségig való
kiderítése. E feladatok közül az utóbbival szándékozom
cikkemben foglalkozni.

A bünesetek nyilvántartása a jelenlegi rendszer mel-
lett még kívánni valót hagy hátra s a cél szempont-
jából tökéletesítendő lenne.

Ez idő szerint ugyanis a ki nem derített büneseteket
a nyomozati ügyiratokban tartjuk nyilván, a melyek-
ben az egyes még ki nem derített bünesetekre vonat-
kozó tárgyiratok együtt tartatván, azokból az ezen
esetekben eddig elért eredmény egész terjedelmében

előtalálbató. Nagyon helyesen van ez eddig, de az ily
nyilvántartás még nem elégséges.

Ugyanis a ki nem derített büneseteket minden egyes
alkalommal a folytatólagos nyomozással kell megkísér-
leni kideríteni, ámde ez nebezségekbe ütközik, mert a
szolgálatba menő járőrnek ezekről nincs semmi jegy-
zéke, fejben mind nem is tarthatja meg őket, miután
van örs, hol ezeknek száma százakra is megy.

Ha a csendőr tudná is még őket felsorolni, de már
oly részletekre, hogy mely községben, kinek a kárára
és mikor történtek azok, bizony emlékezni már legfel-
jebb akkor képes, ha éppen ő is nyomozott bennük,
mig ellenben, ha nemrég került az örsre, úgy halvány
fogalma sem lesz róla.

Hallottam egy izben oly járőreligazítást is, midőn a
buzgólkodó őrsparancsnok meghagyta a járőrnek, hogy
azután a ki nem derített zavarok után is pubatoljanak
a rendes szolgálat kapcsán.

A járőr persze szépen utra kélt, de halvány fogalma
sem volt arról, hogy melyek is azok a kideritetlen zavarok.

Ütközben tanakodtak is rajta, hogy melyek is vol-
nának azok s a másodsandőr nagyölcsezen meg is
felelt rá azzal, hogy hiszen megvannak azok ott az
örsirodában egy könyvben.

Természetes, hogy ily módon a kideritetlen zavarok
után folytatólag puhatolni nem lehet.

Szakaszparancsnok koromban pl. előfordult, hogy az
egyik községben megfordulva kérdezősködtem az ottani
bírótól a községben előfordult és kideritetlenül maradt
közbiztonsági zavarok felől; s az egyikre például, a
melynél egy nagyobb pénzlopás forgott szóban, a jám-
bor bíró előadta, hogy arról most már fennhangon is
lehet beszélni, mert a gyanúsított tettes kiment Ame-
rikába s eddig csak azért nem mertek rávallani, mert
féltek tőle, de most már bármelyik tanu is bizonyít-
hatja, hogy bizony a Kovácsék Petije vitte el a pénzt,
kellett a pénz a hajójegyre, mert bizony a conventió-
ból nem lehetett annyit összespórolni.

A másik eset valami utonállás volt, a melyben bár-
man is részt vettek.

Az egyik időközben meghalt s halálos ágyán, hogy
ne vigye a nagy titkot a másvilágra, el is mondta,
hogy mi nyomja a lelkét s megnevezte két czimborá-
ját is, kiket azóta szintén a föld nyelt el.

— Hát azután miért nem szólt ezekről a csendőrök-
nek? — kérdém a bírót.

— Hát instálom — mondá a bíró — egyrészt azért,
mert hogy a vitéz urak nem kérdezték, másrészt tet-
szik tudni, hogy mig itt volt a Kovácsék Petije, nem
is merte volna elárulni senki sem s csak most beszélük
a dolgot, hogy elment.

Az örsre érve elő is hoztam a dolgot, de be kellett
látnom, hogy e tekintetben mi sem kötelezi csendőrein-
ket arra, hogy a nyilvántartást, úgy mint régen, maguk
is vezetve többet tegyenek, mint a mennyit utasításaink
előírnak.

Az általános szolgálati határozványok VII. fejezet 12.
pontjának utolsó bekezdésében el volt ugyan rendelve,
hogy minden csendőr köteles a kideritetlen közbizton-
sági zavarokról egy vékony füzetben a maga részéről
külön jegyzéket vezetni s azt tájékozás, nyomozás,
puhatolás vagy az esetre vonatkozó további adatok
gyűjtése céljából szolgálathba magával vinni; s ezen
rendelkezés czélszerű és üdvös is volt, de ennek ren-
delkezéseit eltörülte a Cs—1A) utasítás 22. lapoldala-
levő 7. pont, mely elrendeli, hogy a kideritetlen zava-
rokról sem külön előjegyzést, sem számszerinti kimu-
tatást vezetni nem kell.

Királynok és a német eszázár a vasutól Schönbrunnba lojfatnak.

A német fejedelmek Bécsben.

Mi sem volna czélszerűbb, mint hogy a csendőrök jegyzékkönyvecskéjében erre való rovatos rész nyitassanak, hol községenként az ott előfordult zavarok fel lennének sorolva.

Így azután, ha a csendőr egy községbe érne, átnézné az ott előfordult zavarokra vonatkozó bejegyzéseket s minden egyesre nézve kérdést intézne bizalmasaihoz.

Ha ily jegyzéke lett volna az én járőrömnek is, bizonyára el nem mulasztotta volna a két régi esetben a nyomozást újra felvenni s az elért eredményt ősparancsnokának jelentve, az eseteket a kiderítéshez közelebb vinni.

Ily rovatos jegyzékkönyvecskével volna ellátandó a járásparancsnok is, ki járása összes őrséinek zavarait ott nyilvántartva az évi körútjában, melyen belül járása minden pontját látni köteles, maga is érdeklődhetnék a kiderítetlen zavarok iránt, vagy legalább is ellenőrizhetné alárendeltjeit arra nézve, vajjon ők is tudnak-e az egyes beállott változásokról s újabb fordulatokról, mik a kiderítetlen esetekben beállottak, szóval, vajjon érdeklődnek-e ezek is a kiderítetlen zavarok iránt.

Ha tekintetbe vesszük azt, hogy a törvény azért rendelt bennünket a közbiztonság őrséinek, hogy e téren fáradozzunk is, úgy be fogjuk látni azon köteleességünket, hogy a folytatólagos nyomozás érdekében a bűnesetek nyilvántartásának kérdését rendeznünk kell.

Míg pedig e kérdés rendezve lesz, tartsa köteleességének az őrsparancsnok a leportyázandó őrszolgálatba eső községekben előfordult és kiderítetlen zavarokat a járőrrel feljegyeztetni s az elért eredményről bevonuláskor számot kérni.

Ha a községi bíró minden egyes alkalommal hallani fog a kiderítetlen zavarokról, ő maga is emlékeztetben fogja őket tartani s már azért is, nehogy a folyton kérdezősködő járőr őt tétlenséggel és nembánomsággal vádolja, érdeklődni fog a dolog iránt s lehet, hogy egyszer mosolygó képpel állít elénk, nagy garral hangoztatva tett fölfedezését egyik-másik ügyben.

A bűncselekmény tettesei nagyrészt csak jóval az elkövetés után lesznek kipuhatolva. Az ékszerelvény, a kasszabetörő a bűncselekmény elkövetése után rendszerint jó ideig várni szokott, míg a dolog feledésbe megy s alkalom kínálkozik arra, hogy a lopott ékszer értékesítse, vagy a kasszából kiszedett nagyobb bankjegyeket felváltassa.

A cselekmény kiderítése tehát attól függ, vajjon azon egyének, kiknél az ékszer értékesítése vagy a nagyobb bankjegy felváltása megkíséreltetik, emlékeznek-e még a bűncselekményre, vagy a veszendőbe ment tárgyak kinézésére, ha igen, úgy a kísérletezők rajta vesztenek, ha nem, úgy a tettes megszabadult a lopott tárgytól s a további gyanut már csak azzal tarthatná ébren, ha a lopott tárgyért kapott pénzösszegeből pazarul költenének.

Látjuk tehát, hogy a bűncselekmény három fázisa játszik szerepét a nyomozó közege előtt.

Az első a bűncselekmény elkövetése, a második a lopott tárgy értékesítése, a harmadik az értékesített holmi után kapott pénzből való pazar költségek.

A kezdetben kiderítetlenül maradt lopás után folytatólag nyomozó járőrnek tehát feladata időről-időre pübatolni az iránt, vajjon a gyanúsított tettes nem kísérelte-e meg a lopott tárgyak értékesítését, vagy ha ennek megtörténtét kipuhatolni nem sikerült volna, úgy hogy hogyan él az, nem költségek-e?

Ha a járőr a bűntény bármelyik itt felsorolt mozzanatát is veszi kiinduló pont gyanánt, a talált nyomon olindulva eljárását teljes siker koronáztatja.

Ugyanis a tanuvallomásokat megszerezve, a gyanúsítottat igazolásra vonja s állításainak valóságát vagy valótlanságát kutatja.

Mert ha például az egyik ékszerész bebizonyítja, hogy X. Y. nála egy arany nyaklánczot akart eladni vagy átalakítani s az illető efelől megkérdezettvén, a lánczot megmutatni nem tudja, úgy a gyanu ellene nyomós, mert ártatlansága esetén minden vonakodás nélkül megmutatná a lánczot, vagy megnevezné azt az egyént, akinek azt eladta.

Ha az utóbbi esetben a vevő kiléte ki nem pübatolható, s csak koholt személynek lenni látszik, úgy ezen körülmény szintén a tettes ellen bizonyít.

Ha pedig azt sikerült megállapítanunk, hogy a gyanúsított pazarabbul költsézik, mint a hogyan jövedelme engedi, pl. tanuk állítják, hogy készpénzfizetés mellett vett földet, pénzt takaréka tette, azelőtt pedig egy hónappal még alig volt mit ennie, fizetése vagy keresete pedig alig elég a házi szükségletekre s a kikérdezett tanuk állítása folytán tényleg gyanu a pénz hol szerzése, úgy az illető felezőlitandó, hogy igazolja, honnan vette pénzét s állításainak valóságát után a pübatolás megejtendő.

Míg a portyázó járőr fenti feladatát végzi, addig magán az őrsön is elő kell mozdítani e felfedezések lehetőségét.

A szakasz utján értesíteni kell az esetről az összes környékbeli rendőrszolgálatokat s a fővárosit is, leírva, hogy a veszendőbe ment tárgyak hogyan néztek ki, hogy azok után azon helyeken, hol ilyesmit vesznek, kutassanak, ha pedig ékszerről van szó, hogy az ékszerészek és zálogháztulajdonosoknál ily kinézésű ékszerek meg ne vétessenek, hanem az eladás megkísérlése a rendőrszolgálat tudomására adassék; ha pedig a vétel már megtörtént volna, úgy erről a törvényszabta határidőn belül a bejelentés megtéessék.

A portyázó járőr a vidéki postahivatalok, pénzüzetek hivatalnokait, a korcsmárosokat és a nagyobb üzletek tulajdonosait kérje fel, hogy a mennyiben valaki, a kiről feltehető, hogy ily összegű pénzzel nem rendelkezik, náluk nagyobb bankjegyet váltana, annak kinézését s esetleg kilétét jegyezzék meg s a községi elöljáróságot értesítsék.

Íme egy példában rámutattam arra, hogy mi a folytatólagos nyomozás.

Természetesen más bűncselekménynél, mint például emberölésnél más fázisai vannak a folytatólagos nyomozásnak.

Itt hozom fel, hogy előfordulhat, hogy a tettes hozzátartozói közül egyik-másik elszólja magát, hogy pl. Péter sógor az éjjel egy véres kabátot mosott a kútnál s mivel a falusi népnek már véreben van, hogy a ballott dolgot nem tartja meg titokban, hanem mindenkinél azzal mondja el, hogy azután ne adja tovább, lassankint a verebek is csiripelni fogják a szörnyű vádat s ha természetesen a csendőr csak egy kicsit is érdeklődik a dolog után, ő is megtudhatja az új hirt.

Természetesen ezen érdeklődés csak úgy lehetséges, ha jegyzéke van a kiderítetlen zavarokról, a melyekből kérdezősködhetik bizalmasainál.

Azért tartassuk szem előtt, hogy minden zavart, a mely kiderítetlen, tartassuk nyilván, ha ezáltal a zavarok száma meg is kétszereződik. A hol pedig sok a zavar, oda adjunk erőt, több csendőrt, hogy a kiderítetlen zavarok beható s folytonos utánnnyomozásokkal mielőbb kideríttessenek és a gyakoribb preventív szolgálattal a bűncselekmények elkövetésének eleje vétséssék.

Adalbert porosz herceg megérkezése Schönbrunnba.

A német császárné és Mária Annuciata megérkezése Schönbrunnba.

A német tejerőltetők Bécsben.

Az ujjlenyomatokról.*

Irta: Dr. Feigl Berthold.

Az emberi munkásság minden ágazatában, főképp azonban a technika terén újabb időkben tapasztalható nagy átalakulások a gonosztevők tevékenységére is nagy kihatással vannak.

Mig ugyanis előbb egy egyszerű fészítővas is elegendő volt a bankárok pénzszerényeinek felnyitására. addig ma már egész tárházra van szüksége a betörőnek. hogy nagyértékű, művésziesen kidolgozott szerszámok, valamint modern robbanóanyagok segítségével a „Safe Depot”-ok belső tartalmához hozzáférközbessen.

Ez átalakulásokkal karöltve azonban a személy és vagyonbiztonság megvédésére szervezett intézmények törekvése is odairányul, hogy az ujjkor vívmányait az emberiség jóléte érdekében gyümölcsöztesse és az e téren elért számottevő eredmények csak az emberi elme találékonyságának válnak dicséretére, a békeszerető honpolgároknak pedig hasznára.

A bűnügyi rendészetnek, a feltevések és ezekből levont helyes következtetésektől eltérve, két hatalmas segítőtársa van: a véletlen és az erkölcsi depressió, melynek hatása alatt áll — szerencsére kivétel nélkül — valamennyi gonosztevő.

Ennek pedig következménye, hogy a legnagyobb csalafintasággal és előrelátással tervezett bűntényeknél egyes apróságok figyelmen kívül hagyatnak, melyek nem ritkán a tettes személyének felfedezésére vezetnek.

A többek közül egy esetet említve, egy igen hírhedt betörő: Gröschel, egy alkalommal a helyszínén egy kézelőt hagyott hátra s a mosóintézet jelzése 24 óra alatt a személyének megállapítását eredményezte.

A gyakorlati közbiztonsági szolgálatban felhasználható segédeszközök: a fényképezet (gonosztevők albuma), a Bertillonage és a daktyloskopia.

E bárom rendszer egymással kombinálva a legbámulatosabb eredményeket mutatja.

A daktyloskopia azon a rég ismert tényen alapszik, hogy minden ember csalhatatlan ismertető jelét magával hordja s azt azokra a tárgyakra is átviaszi, melyeket csupasz kézzel érint.

Ezek az ujjlenyomatok, vagyis lenyomatai az ujjak belső felületén, illetve az egész kézen szabad szemmel is látható finom vonásoknak, melyek minden egyes embernél, különösen az idegeseknél kissé-nedvesek.

Ha nedves kézzel bármily tárgyat is megfogunk, legyen az egy darab papiros vagy üveg, akkor vegyi folyamat képződik, mely lényegileg abban áll, hogy az izzadmánynak nedves és illó alkotórészei elpárolognak, míg a szilárdak visszamaradnak és az érintett anyaggal egyesülve, azok egy központilag fekvő vonalzatból alkotnak, melyek „Papillárvonalak” elnevezése alatt ismeretesek.

Ezen ténykörülmeny már az ókorban ismeretes volt, az újabb kutatások azonban már azt is megállapították, hogy a fentjelzett hálózat minden egyénnél más és más alakot mutat, úgy hogy a személyazonosság megállapítása ily módon is lehetséges.

Az indiaiaknál az ujjlenyomatok a névalírás pótolta és dr. Hans Gross a vizsgálobírák részére írt hírneves munkájában szintén említi, hogy az angol-indiai hadsereg állománykimutatásaiban a zsola átvétele az ujjlenyomatokkal igazoltatik.

A múlt század nyolcvanas éveinek elején az anthropologia foglalkozott ezen tárggyal, hogy azt tudományos alapon értékesítse és a folytatódó kutatásoknak volt köszönhető, hogy a bűnügyi rendészet a daktyloskopiát ma már a gonosztevők elleni harcban igen eredményesen használja fel fogyerül.

A fentiek igazolására szolgáljon az alábbi példa, mely az elméleti tannak gyakorlati alkalmazását is mutatja.

Tegyük fel, hogy gyilkosság történt.

A helyszíni szemle megállapította, hogy az illető ágyában megfojtott, vér tehát nem folyt. A magánosan álló bázban, melyben a meggyilkolt ki ül senki sem lakott, a gyilkos biztonságban érezte magát. Hogy izgatottságát, mely őt a ház átkutatásában feszélyezheti, leküzdje, megragad egy az asztalon álló poharat s abból vizet iszik, aztán a rablott holmival elmenekül.

Ha már most a gyilkosság felfedeztetik s az, ki először jó a helyszínére oly előrelátó, hogy a szobát lezárja, a nélkül, hogy abban a legcsekélyebb változtatást is eszközölné, akkor már nagyon sok történt, mert a gyorsan a helyszínére siető közbiztonsági közeg a gyilkos névjegyét a pobáron feltalálhatja.

A gyakorlott modern bűnügyi nyomozó — ha az ujjlenyomatok a nappali világitásnál nem látszanának — egy égő gyertyát fog a pohárba dugni.

Minden további előkészületek nélkül az ujjlenyomatok bízhatatlanul finom részleteikkel azonnal mutatkozni fognak, úgy hogy a már fent említett papillárvonalak lerajzolhatók.

Ha most már ez pontosan fogatosított és a különösen jellegzetes részletekről külön minták is vétettek, akkor a vegyész munkája is megkezdődhetik, mert az üvegen levő ujjlenyomatok Forgeot rendszere szerint* megrögzíthetők, miáltal egy feltétlenül bizonyító erővel bíró bűnjelét szereztünk a vizsgálat számára.

Az adott esetet véve alapul, két eshetőséggel állunk szemben.

Vagy egy a gyilkosság elkövetésével alaposan gyanúsított egyén elfogatik, vagy ha ez nem volna lehetséges, akkor valamennyi egyének az ujjlenyomatát, kik a poharat megfoghatták, a megrögzített lenyomatokkal össze kell hasonlítani, míg csak a tettest fel nem fedezhetjük.

Ha a lenyomatok egyezők, akkor a gyilkos személye is kétségtelen.

Ha senki sem gyanúsítható, akkor a talált lenyomatokat azon központi helyekre küldjük el, hol az ujjlenyomatrendszer már be van hozva, mert nincs kizárva, hogy így jutunk eredményhez, miután ritkaság, hogy valaki mindjárt gyilkosságon kezdje meg bűnpályáját.

Annak, a kiről csak egyszer is ujjlenyomat vétetett, örökké megmarad az ismérve, mert míg az arcvonások néha a felismerhetetlenségig megváltoznak, az ujjlenyomatok változatlanul maradnak és csak az illető mestersége vagy foglalkozása szerinti változásokat tüntetik fel.

Mindezzel azonban még koránt sincs megoldva a daktyloskopia feladata, mert a tudományos alapon kutató bírósági közeget is caeren hagyja a kutató tudomány ezen segédeszköze, ha teszem fel, a büntettes keztyüs kézzel követi el a gyilkosságot, vagy ha valaki keztyüa kézzel hamisít okmányt, melynél a papír érintése egy ráfektetett fedőlappal, itatás papírral elkerültetett.

A bűnügyi rendészet feltevéseire nézve vögül még mint érdekes jelenség említést érdemel, hogy — mint ezt dr. Forgeotnak a feyintézetekben tartott kutatásai kétség-telenül igazolták — a gonosztevők és a degeneráltak papillárvonalai egész különleges alakzatot mutatnak, melyek normalis embereknél nem találhatók.

Végül felemlítjük, hogy a mint ezt Mixen, majmokon végzett kísérletei igazolták, ezeknek ujjbarázdái az emberekéhoz igen hasonlítanak, különösen feltűnő, hogy a degenerált emberekével majdnem egyezők.

A tudományos kutatások számos oly kérdést vetnek fel színe, melyekkel eddig nem foglalkoztak és a biztonság érzetét csak növelheti annak a tudata, hogy a civilizáció vívmányai a büntetesség elleni harcban felhasználhatók.

* E közleményt a legutóbbi bécsi rablőgyilkosság alkalmából dr. Feigl Berthold bűnügyi író, írta; a bécsi „Die Zeit” című napilapban jelent meg s a szerző szívességéből közöljük.

* Ezt a rendszert lapunk egy későbbi számában ismertetni fogjuk. A szerk.

KÉPEINKHEZ.

Ó Felsége 60 éves uralkodói jubileuma.

A mult héten ülte meg Ó Felsége 60 éves uralkodói jubileumát fényes és az alkalomhoz méltó ünnepélyek keretében. A jubileumi ünnepély legkimagaslóbb momentumára kétségtelenül a német uralkodók és fejedelmek testületi tisztelgése, a német császár személyes vezetése alatt. Szinte páratlan és világtörténelmi jelentőséggel bíró esemény volt, midőn a német fejedelmek hódolattukat fejezték ki az agg uralkodó előtt. Ebből az alkalomból hozunk lapunk mai számában néhány érdekes képet.

HIREK.

A csendőrség 1908. évi költségvetése. Az 1908. évi állami költségvetés tárgyalása során a belügyi tárca költségvetése 1908 május 16-án a képviselőház által úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadtattott. A csendőrségi költségek tételei a mai kedvezőtlen pénzügyi viszonyok mellett is, a tavalyinál 1.180.000 koronával magasabban, 15.686.890 koronában állapították meg. Az 1.180.000 korona többlet tulnyomó részben a személyi kiadások, főként pedig a legénységi (örmesertől lefelé) zsold és úgy a tiszt, mint a legénységi szolgálati pótdíjnak emelésére szolgál. A költségvetés számadatai minden ékesszólásnál fényesebben igazolják intézményünk vezetőinek rólunk való gondoskodását, a mi viszont arra kötelez bennünket, hogy bármily nehez viszonyok és körülmények közé jutva is, szolgálatunkat a király és haza javára mindig a legnagyobb buzgalommal és lankadatlan kitartással teljesítsük, hogy ilyenképp a vezető körök jóindulatu gondoskodását állandóan ébren tartssuk s ezzel közbeesülésben álló intézményünket a tökéletesség színvonalára emelni igyekezzünk. A magasabb illetékek, vett értesülés szerint, folyó évi július hó 1-től kezdve fognak folyósítani.

Az eltávozási engedély korlátainak megszüntetése. Abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy olvasóinkkal a bőség szarujából egy másik kedvező hírt is közölhetünk. A honvédelmi miniszternek e hó 2-án kelt 40829/16. számú rendeletéről van szó — a mely különben lapunk mai számának hivatalos részében teljertalmulag közöltetik — s a mely rendelet a »Laktanyaszabályok« eddigi 109. pontjának oly módon való megváltoztatása iránt intézkedik, hogy az őrsparancsnok által adandó eltávozási engedély annak birtokosát ezentul nemcsak az őrsállomással határos községbe, hanem oly távolságra való eltávozásra jogosítja fel, honnan az engedélyezett idő letelte előtt állomásra bevonulhat.

Gyászhir. Ziegler Emil százados, marosvásárhelyi szárnyparancsnok neje, szül. Szentkirályi Erzsébet urnő május 13-án esti hat óraker, életének 30 ik esztendejében meghalt. A korán elhunyt urnőben Ziegler Emil százados a legjobb hitvest, árván maradt öt gyermeke pedig a pótolhatatlan szerető édes anyát gyászolják. Az elhunytat május 15 én d. u. négy óraker, a gyászolók nagy tömegének őssainte részvéte mellett, a marosvásárhelyi református temetőben helyezték örök nyugalomra.

Baleset a lovardában. Szent János, III. számú csendőr kerületbeli csendőrral május 16-án Czegléden,

az ottani csendőrségi pótlóidomító osztály lovardájában egy pótló elesett. Az esés következtében Szent csendőrnék, ki a ló alá került, jobb oldali kulcscsontja eltört.

KÜLÖNFÉLÉK.

A gyermekek tanuvallomása. A gyermekek tanuizási képességéről sok szó esett már idők folyamán. Az igazságszolgáltatás bizony sokszor kerül dilemmába a gyermek vallomásával szemben, mert nem tudja kellőképpen értékelni vallomásának jelentőségét. Igen sokan a szakemberek közül azt állítják, hogy a gyermek vallomása a tárgyilagosság szempontjából a legtöbbször hamis, még akkor is, ha a gyermek különben normális fejlődésű. Ennek okát pedig az ítélőképesség hiányosságában és abban a körülményben kell keresni, hogy a fegyelmetlen képzelet a gyermek emlékezőtethatóságában valóságos fogalomzavart idéz elő. Eklatáns példa erre egy teljesen egészséges gyermek esete, a ki a leghatározottabban állította, hogy falovacsakáját többször kirúgni látta. Goethetől tudjuk, hogy a gyermekek sokszor egészen rémes történeteket eszelnek ki, a melyeknek valóságában később maguk is hisznek. Vallatásuk alkalmával könnyen megtörténik, hogy már maga a föltett kérdés is szuggesztív hatással van az amúgy is könnyen befolyásolható zsege képzeletre. Néha a lapokban megjelent fénykép is szinte öntudatlanul azt a benyomást kelti a gyermekben, hogy azt az embert, a kit a kép ábrázol, valahol valaha látta már. Épp ily gyakori a gyermekeknél az autoszuggesztív esete is. Egy iskolalánykára a szülői rábízta a tandíjat, hogy azt adja át a tanítónőnek. A mikor azonban a pénzt át akarta adni, sehol sem találta, pedig iskolatárenői közül sokan látni vélték a lányka pénztárcájában. Volt nagy fölfordulás az egész iskolában. A tanítónő értesítette erről a gyermek szülőit, s ekkor kitünt, hogy a pénz otthon maradt. Legkivált óvakodni kell gyermek vallomása alapján az erkölcsellenes cselekedetekről ítéletet mondani. Pedig itt egészséges gyermekről volt szó; bátha még beteg is a gyermek! Svájcban különben törvény tiltja, hogy tizenöt éven aluli gyermeknek vallomása vétessék.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

M. J. Megbízatásra ez idő szerint ön a 14-ik, előreláthatólag tehát az év vége felé kerül majd reá a sor, tehát terményeit őrtökösíteni és földjét művelni van még elég ideje. Megbízatásának helye most még természetesen ismeretlen.

N. D. járásörmester. 1. A hitelszövetkezetek, mint pénzügyzetek, nem tartoznak az ipari vállalatok közé, onnélfogva a kérdéses törvény azokra nem is terjesztetett ki. 2. Ennek a kérdésnek a rendezése folyamatban van.

Julius és Havasi. Nincsenek felvéve.

Öreg laktanya. A távozót, az alaptőkéen kívül, a gyarapodott vagyonból is osztalék illeti.

O. J. Felvidéki öreg zsendár. 1. Az igényjogosultsági igazolvánnyal ellátott altiszt polgári államszolgálatba pályázat alapján történő kinevezés útján léphet át, próbaszolgálatot pedig kérvényezés után nyerendő engedély alapján teljesít, mely célból az illető részére teljes illetékeinek élvezete mellett, hat havi szabadság engedélyeztetik. A próbaszolgálat tartama alatt, az illető az egyenruhát jogosult viselni, fegyverzetet pedig, a kard kivételével, az időre elraktároztatik. A próbaszolgálat befejezése

után az illető ismét bevonul és a csendőrségből csak kinevezés után vétetik fogvatékba. Ha a polgári államszolgálatból a csendőrséghez vissza óhajt jönni, ha testileg és szellemileg alkalmas és visszavétele a szolgálat érdekében áll, visszavehető ugyan, de szolgálati pótjárt elveszti, ha pedig a polgári alkalmazásában megnősült, akkor a visszavételre alig számíthat. Nyugdíját at lá az intézménytől kapja, a melynél felülvizsgáltatott. 2. A polgári államszolgálatban álló egyén tetszése szerinti nővel köthet házasságot. 3. Ha a költségvetés addig megszavaztatik, a folyó évi július hó 1-ével életbe fog lépni. A többi azonban még idő kérdése. 4. Ha teljesen elkészül. 5. Csak a hatósági születésznő köteles lakóbázára czimtablát alkalmazni, a magánszületésznő csak jogosult, de nem köteles. Az özvegy vagy elvált születésznő bármikor férjhez mehet és magánszületésznői gyakorlatot bárhol űzhet, de azt a közigazgatási hatóságnak és a hatósági orvosnak bejelenteni tartozik. A tanfelügyelőségnek a születésznői gyakorlatához és okleveléhez vagy képesítési bizonyítványához semmi köze nincs. 6. Hogy két taufolyam állíttatnék ez évben fel, arról nincs tudomásunk, egyébként az eddigi módozatok változatlanul érvényben maradnak. 7. Mint hivatalos kiadású könyvek, magánúton nem szerezhetők be. A küldött bélyeget lapunk javára bevételeztük.

FEJTÖRŐK.

Képtalány.

Betűtalány.

^{2/3}
é **Villám.**

Számталány.

52 egy osztandó három részre, hogy az első két rész egymással egyenlő és a harmadik résznek a fele az első résznél 8 szal nagyobb legyen.

Megfejtési határidő: 1908 június 1.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet-királyné sanatorimai sorsjegy lesz kisorsolva.

Lapunk f. évi 17. sz.-ban közölt fejtörők helyes megfejtése:

Csipektalány: «Nemes modor nagy sziv virága s liszta léleké». — Betűtalány: «Kivándorló magyarok». — Számталány: «13 év múlva».

Helyesen megfejtették: Jeney János őrmester Noszlop, Tóth Imre őrv. Kiskunhalas, Kari K. jörm., Csérgás I. őrv. és Székely J. őrm., etédi őrv, Marginean J. jörm. és neje Nagykáta Mihály J. cz. őrv. és Mátyás J. csendőr Gölniczabánya, Pál Sándor Fehérvárcsurgó, birki őrv, Cseke I., Pál I. és Fehér A. Szerencs, Maiota J. cz. őrv. Zsolna, Veres I. csendőr Csikszerecs, Czifra F. csendőr Zsarnócza, Sebestyén J. csendőr Kömlőd, Sánta J. őrv. Karczag, Kelemen M. őrv. Magyarigen, Groesli cz. őrv., Kelemen Gy. őrv. és Szabó II. csendőr Braasó, Pataki jörm. és neje Liptószentmiklós, Major M. őrm. és Balogh V. őrv. Berve, Atyánszky M. csendőr Szaján, Makaró P. őrm., Jakab L. csendőr Szilágyselyő, móri őrv. Herman J. cz. őrv. Herczegfalva, Csönka Mihály pr. csendőr Herczegfalva, Bereczki M. csendőr Vác.

A kisorsolt Erzsébet-királyné Sanatorium-sorsjeggyel Jeney János csendőr-őrmesternek Noszlopra elküldöttük.

Grammofonok, fuvolák, cimbalnok, eziterák,

Kényelmes

havi részletfizetésre.

Üzleti elvelek a legszolidabbak.

Vadászfegyverek
serétes, golyós löfegyverek, revolverek, súlly, löttüchi, weiperti hírneves gyártm.

Elek és Társa
Budaapest, Károly-körút 10.

Ingyen képes árjegyzék.

Hegedűk, forgatható és önműködő hangszerek.
Valódi francia színházi látosúvek.
Görz-féle trieder **Bino** klík.

Kényelmes

havi részletfizetésre.

HIVATALOS RÉSZ.

Közigazgatási döntvények.

Mezőgazdasági termény fogalma.

Mezőrendőri lopás megállapításánál nem lesz különbség, vajjon lemetszett vagy még lábón álló mezőgazdasági termény képezte a lopás tárgyát.

Minisztertanács 1908 márcz. 10. 5467/1908. I. M. sz.)

Járművekkel álldogálás közben.

A járművekkel, hajtással elkövethető kihágások esetében a kocsizetelője vonandó felelősségre, míg az együtt utazó vendéget a felelősség nem terheli. A közutakon járművekkel való álldogálás eseteiben a kihágás kritériumát az álldogálás huzamossága képezi.

(A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 1906. évi 22,067. számú határozata.)

Utrendőri kihágás hivatalból üldözendő.

Az utrendőri kihágás miatt folyamatba tett eljárás a feljelentés vagy panasz visszarónása alapján meg nem szüntethető, hanem az eljárás folytatandó és a kiderített tényállás szerint felmentő vagy marasztaló ítélettel fejezendő be. Habár a fél a kihágási ítélet kihirdelésekor az ítéletben megnyugodott, azért annak kellő időben beadott felelősségi tárgyalás alá veendő.

(A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 1907. évi 107,226. számú határozata.)

Utra káros sövény kivágása.

Az 1890. évi I. t.-cz. 133. §-a csakis az utra károsan ható sövények levágását rendeli el. Annak megállapítása, hogy a sövény az utra káros-e vagy nem, csak a helyszínen szakértő közbejöttével történhet meg. Az ulbiztos szakértőnek nem alkalmazható. A hatóságoknak intézkedési joga csak akkor van a féllal szemben, ha a sövény káros hatása szabályszerűen megállapított.

(A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 1907. évi 110,126. számú határozata.)

Csapidafelállítás róka fogás czéljából.

A ki a vadászterülethez nem tartozó, tulajdoni képező belsőségben róka fogás czéljából csapidát állít fel, tiltott eszközökkel való vadászat miatt nem büntethető.

(A m. kir. belügyminiszter 1907. évi 6486. számú határozata.)

134304/16—1907. sz.

Körrendelet.

A m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg az «Általános szolgálati határozványok a m. kir. csendőrség számára» Cs—5. jelzésű szolgálati könyv helyesbítését az alábbiakban elrendelem:

A IV. fejezet 17. pontjának első sorában a «15» szám «20»-ra helyesbítendő.

Kényelmes

havi részletfizetésre.

Elek és Társa
Budaapest, Károly-körút 10.

Ingyen képes árjegyzék.

havi részletfizetésre.

Kényelmes

A 18. pont egészen törlendő és helyébe a következő szöveg irandó:

«A fentjelzett kézi lőszerkészleten kívül a rendszerített létszámhoz képest minden egyes egyén után az őrsnek tartalékkészlet gyanánt még 50—50 darab élestöltény adandó ki.

Ezen tartalékkészlet papírba csomagolva, lekötve és lepecsételve a diszruhaládában őrzendő meg s abból rendkívüli szolgálatteljesítés alkalmával 30—30 darab osztandó ki a legénységnek.

Ha azonban azt a viszonyok indokolják, a legénység kirendelését eszközölő parancsnok, belátásához képest, ennél több töltenyt is kioszthat.

A tartaléklőszerkészlet a csendőr áthelyezése esetén is mindig teljes számban az őrsön marad.»

Kelt Budapesten, 1908 május 2-án.

Jekelfalussy Lajos, s. k.

40829/16. sz.

Körrendelet.

A m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg elrendelem, hogy a Cs.—4. jelzetű «Laktanyaszabályok a m. kir. csendőrség személyné» 109. pontjának következő része: «mely az illetőt az őrsállomással határos, más községek látogatására is feljogosítja», törültesse s úgy ezen pont, mint a Cs.—1. jelzetű csendőrségi «szervezeti utasítás» 31. §-ának a 26. lapoldalan levő «b» pontja a következőképpen egészítsék ki, «mely az illetőt az ország határan belül oly távolságra való el- távoztatásra jogosítja fel, honnan az engedélyezett idő letelte előtt állomására bevonulhat.»

Kelt Budapesten, 1908 május 2-án.

Jekelfalussy Lajos, s. k.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Előléptettek:

1908. évi május hó 1-ével:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:
Biró Imre, Csérgő Imre és Kósa Joachim cz. őrsvezetők, *őrsvezetőkké.*

A letett altiszti vizaga után

1908 május 15-iki ranggal:

a következő altiszti tanoncok:

Pfick Emil és Fazakas Pál cz. őrmestereké.

Benedek Ferencz, Iráson József, Szász Ferencz, Rákosi Gy. Zsigmond, Gál Lajos, Lóránt József, Butyka Dénes, Vigh István, Pestyán István, Székely Domokos, László Imre, Soós Péter, Antal Illés, Ilyés Lázár, Szó István, Nagy Dénes, Ember Zoltán, Sipos Sándor, Török Ferencz, Benze János, Bálint István, Gál József, Erős Miklós, Tegző Ferencz, László Elek, Bakk István, Bóér János, Szőcs Bertalan, Nagy Vendel, Kozma Mihály, Kiss II. János, Lőrincz Gyula, Tamás János, Sántha József, Czikkédi Imre, Diós István, Zsoltos József, Pál Mihály, Bálint András és Tureza Lukács cz. őrsvezetőkké.

Az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Solymosi József, Józsa József, Hubert János és Dégi Péter; végül

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:
Moldován Tivadar, Weisz Albert, Incze Miklós, Horó Ferencz és Veres József csendőrök, *csendőr* cz. *őrsvezetőkké.*

Katonai szolgálati jel.

A legénységi L osztályú katonai szolgálati jellel elláttattak:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Pataksalvi Mihály járásörmester, 1907 deczember hó 18-ával;

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:
Navratil László járásörmester, 1908 apr. 26-ával; végül

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Dobribán Péter járásörmester, 1908. évi május hó 9-ével.

A legénységi II. osztályú katonai szolgálati jellel elláttattak:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Farkas Sándor cz. őrmester, 1907 április 2-ával és *Kelenmen Sámuel* őrsv. 1908 apr. 12-ével;

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:
Orbán István cz. őrmester 1908 máj. 4-ével, *Blazsánik András* cz. őrmester apr. 25-ével, *Guttmann Albert* cz. őrmester 1908 apr. 15-ével, *Hegyi Ernő* cz. őrmester 1908 febr. 3-ával és *Nagy Dezső* őrsvezető 1908 febr. 6-ával, végül

a m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:
Bardócz Károly őrsvezető 1908 apr. 20-ával és *Incze Márton* cz. őrmester 1908 apr. 22-ével.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:
Czeider Imre, Egedi János, F. Tóth András, S. Nagy József, Kiss Gyula, Catanzáró Károly, Szőke Bálint, Császár Sándor, Szerémi Pál és Roóz József csendőrök.

Törzsörmesteri vizsgát tett:

1908. évi április hó 15-ével:

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Kiss János II. cz. őrmester «jó» eredménnyel.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:
Bakos András járásörmesternek, *Durkó Gábor* és *Győrei István* őrmestereknek, végül *Fukovics József* őrsvezetőnek 3—3 db 10 koronás arany lovaglási jutalomdíj adományoztatott.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Szabó Mihály cz. őrmester, *Józsa Matildal*, 1908 apr. 20-án, Nagyajtán.
Rutkai János őrsvezető, *Káddr Bertával*, 1908 apr. 19-én, Szilágycaebiben.
Bartali Péter őrsvezető, *Berecki Zsuzsával*, 1908 márcs. 1-én, Vizaknán.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Sulzer Adolf cz. őrsvezető, *Jászai Malvinnal*, 1908
 ápr. 30-án, Szerbnagyszentmiklóson.

Mészáros Sándor őrsvezető, *Simon Jusztinával*, 1908
 máj. 6-án, Hódmezővásárhelyen.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:
Tóth Ferencz őrsvezető, *Steiner Irénnel*, 1908 ápr.
 25-én, Kesznyétenben.

PÁLYÁZATOK.

Egy gépészi állás a hajmáskéri tüzérségi lövőiskola központi
 erdőt lepenél. Fizetés 960 korona, az 1440 korona fizetéssel járó
 I. fizetési osztályba való előléptetési várománnyal. szabályszerű
 lakilletmény, 120 korona egyenruházati pótlék egyszersminden-
 korra szolgálati ruházat beszerzésére. Német nyelv szóban és
 írásban, a számolás teljes ismerete. Vizsgázott fűtő és gépkezelő.
 A gépészet és elektrotechnika ismerete. A gépüzem vezetéséhez
 való alkalmasság, a magyar nyelv ismerete. Kérvények 1908. évi
 július hó 1-ig a wieni katonai műszaki bizottsághoz.

Egy negyedmesteri, egyszersmind detektívfonóki állás Győr
 város rendőrségénél. Kezdő fizetés 1100 korona. Négy évenként
 100 korona emelkedéssel. Lakpénz 240 korona vagy természet-
 beni lakás. Ruhailletmény 140 korona. Detektívátalány évi 400
 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Győr város
 polgármesteréhez 1908. évi június hó 5-ig.

Egy irtóki állás a sátoraljaujhelyi kir. törvényszéknél. Fize-
 tés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona, esetleg termé-
 zetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy közép-
 iskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a sátoraljaujhelyi
 kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi június hó 8-ig.

Egy utbiztosi állás Baranya vármegye törvényhatóságánál.
 Kezdő fizetés 1400 korona és szabályszerű illetmények. Lakpénz
 300—420 korona. Szabályszerű utiátalány. Irodaátalány 40 ko-
 rona. Napidíj 4 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Meg-
 állapítandó időn belül az utmesteri képesítés megszerzése. Ideig-
 lenes szolgálat megállapítandó időtartamig. Baranya vármegye
 főispánjához címzett kérvények Baranya vármegye alispánjához
 1908. évi június hó 6-ig. A nyugdíjazás esetében követendő
 eljárásra a honvédségi Rendeleti Közlöny (Szabályrendeletek)
 1907. évi 14. számában 3833 eln. szám alatt közzétett körrende-
 let irányadó.

Egy hivatalozolgai állás a tabi kir. járásbiróságánál. Fizetés
 600 korona. Lakpénz 120 korona. Ruhailletmény 100 korona.
 Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a kaposvári kir.
 törvényszék elnökéhez 1908 május 31-ig.

Egy hivatalozolgai állás a nagylaki kir. járásbiróságnál. Fizetés
 pótlékkal 500 korona. Szabályszerű lakpénz 100 korona pótlékkal.
 Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban, és írásban.
 Kérvények a szegedi királyi törvényszék elnökéhez 1908. évi
 május hó 30-ig.

Egy hivatalozolgai állás a mezőkövesdi kir. járásbiróságnál.
 Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona.
 Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kér-
 vények a miskolci kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi június
 2-ig.

Egy hivatalozolgai állás a m. kir. földmivélsügyi minisz-
 teriumnál. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 300
 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írás-
 ban. Hat havi próbaszolgálat. Kérvények a m. kir. földmivéls-
 ügyi miniszteriumhoz 1908. évi május hó 31-ig.

395. sz. 1908.

Grabácz község előljáróságától.

Pályázati hirdetmény.

Grabácz községben lemondás foly-
 tán megüresedett **községi rendőr-
 biztosi állásra pályázatot hirde-
 tünk.**

Pályázhatnak oly 24-40 éves korban
 levő **csendőrrészes** és **rendőraltiszt**ek, a kik
 a magyar és német nyelvet szóban és
 írásban birják. Sajátkezüleg irt kérvények
 a kor, eddigi alkalmazás, iskolai képzet-
 tés és erkölcsi magaviselet hiteles igazo-
 lásával **f. é. május hó végéig** Gra-
 bacz község előljáróságához benyujtan-
 dók. Az **évi fizetés 1000 K.** A meg-
 választott a fogyasztási adó kezelésével is
 megbízatik, mely után évi **200-300 K**
mellékjövedelemre számíthat.

Kelt Grabáczon, 1908 május 2-án.

A községi előljáróság.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papír- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
 — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

Megjelen az új fegyverzeti leltárhoz a legújabb összeállítású kimutatás a helyreigazításhoz felhasznált, valamint a
 hasznavehetetlenné vált fegyverzetű és szerelvényű cikkekéről. Belügyminiszteri 5989/1908 V. h. szám alatt kiadott rendelet
 szerinti legújabb mintájú kimutatás a Manlicher-féle csendőrségi ismétlő karabélyhoz tartozó alkatrészek, tartozékok
 és szerelések, továbbá a csendőrségi kardok és kardalkatrészek szükségletéről.